

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko L. J., T. K., Stowarzyszeniu [...] G. w O. i P. [...] Sp. z o.o. w B.
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 stycznia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych L. J. i T. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 stycznia 2015 r., sygn. akt I ACa
[...],

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej oddalenia apelacji powoda, zasądzenia na rzecz powoda od Stowarzyszenia [...] kosztów postępowania zażaleniowego oraz obniżenia zasądzonych od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania;**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;**
- 3) zasądza od pozwanych L. J. i T. K. solidarnie na rzecz powoda kwotę 480 zł (czterysta osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 września 2014 r. Sąd Okręgowy w O. uwzględniając częściowo powództwo nakazał pozwanym L. J., T. K. i P. [...] spółce z.o.o. w B. opublikowanie na własny koszt w sposób określony w wyroku i we wskazanych tam

mediach oświadczenia o przeproszeniu powoda za naruszenie jego dóbr osobistych przez opublikowanie w artykule prasowym informacji nieprawdziwych i nierzetelnych. Sąd umorzył postępowanie wobec pozwanego Stowarzyszenia [...], oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

W wyniku apelacji powoda oraz pozwanych L. J., T. K. i Stowarzyszenia [...], Sąd Apelacyjny w [...] zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 stycznia 2015 r. uwzględniając częściowo apelację powoda zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w części oddalającej powództwo w ten sposób, że zasądził solidarnie od pozwanych L. J. i T. K. na rzecz Stowarzyszenia [...] „P.” w L. kwotę 5 000 zł oraz kwotę 242 zł kosztów procesu i obniżył koszty procesu zasądzone od pozwanych na rzecz powoda, oddalił apelację pozwanych L. J. i T. K. w całości a apelację powoda w pozostałej części, odrzucił apelację pozwanego Stowarzyszenia [...], zasądził od pozwanych L. J. i T. K. solidarnie na rzecz powoda kwotę 395 zł kosztów postępowania apelacyjnego i zasądził od pozwanego Stowarzyszenia [...] na rzecz powoda kwotę 135 zł kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny uznał, że pozwani nie zachowali należytej staranności przy zbieraniu i publikowaniu zaskarżonych materiałów prasowych, podali w nich informacje nieprawdziwe i nierzetelne, naruszające cześć i godność powoda, co spowodowało jego krzywdę wymagającą naprawienia także na podstawie art. 448 k.c. i dlatego zasądził stosowną kwotę na rzecz wskazanego przez powoda stowarzyszenia, oddalając apelację powoda w pozostałej części, a apelację pozwanych L. J. i T. K. w całości jako nieuzasadnione.

W skardze kasacyjnej obejmującej wyrok Sądu Apelacyjnego w punktach 1, 2, 4 i 5 i opartej na pierwszej podstawie, pozwani L. J. i T. K. jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazali art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. i stwierdzili, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które sformułowali jako cztery pytania dotyczące kwestii naruszenia dóbr osobistych osoby publicznej w wyniku udziału w debacie publicznej i komentowania działań takiej osoby, skutków dla odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych postawienia nieprawdziwego zarzutu, przy zachowaniu przez dziennikarza należytej staranności przy zbieraniu i wykorzystaniu materiałów, skutków dla możliwości zasądzenia

zadośćuczynienia nie wykazania krzywdy przez powoda oraz określenia granic wolności słowa i prawa do krytyki na przykładzie spornej publikacji, w której podano jedynie informacje dotyczące działalności publicznej powoda.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pozwani objęli skargą kasacyjną punkty 1, 2, 4 i 5 zaskarżonego wyroku w całości, choć niewątpliwie nie mają interesu prawnego (gravamen) w zaskarżeniu punktu 1 w części obniżającej do 360 zł kwotę zasądzoną w punkcie VI wyroku Sądu pierwszej instancji, punktu 2 w części oddalającej apelację powoda oraz punktu 5 w całości, gdyż rozstrzygnięcia te nie naruszają ich interesu prawnego ani procesowego. W tym zakresie skarga kasacyjna jako niedopuszczalna została odrzucona na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (porównaj uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, stanowiącą zasadę prawną z dnia 15 maja 2014 r. III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108).

Nie ma natomiast podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej, ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, w części dotyczącej punktu 1 w zakresie zasądzenia od pozwanych kwoty 5 000 zł na cel społeczny, jak wniósł w odpowiedzi na skargę powód. W sytuacji bowiem, gdy sprawa dotyczy roszczeń niemajątkowych i majątkowych, a skargę kasacyjną skierowano zarówno przeciwko rozstrzygnięciu o prawach niemajątkowych jak i o prawach majątkowych, jest ona dopuszczalna w całym tym zakresie, bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia roszczenia majątkowego (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2001 r. V CZ 4/01, z dnia 24 maja 2007 r. II CZ 31/07 i z dnia 10 lipca 2014 r. I CZ 45/14, niepubl.).

Przechodząc do oceny zasadności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy stwierdzić, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien w wyodrębnionym wywodzie prawnym, odrębnym od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, wykazać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wymaga to przedstawienia tego zagadnienia przez jego odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania prawnego, przytoczenia

przepisu prawa, na tle którego powstało, przedstawienia kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych jakie wywołuje oraz sposobu ich rozwiązania a także wykazania, że zagadnienie ma uniwersalny i poważny charakter, wymagający zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy koniecznego zarówno do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.).

Skarżący nie wykazali, że w sprawie występuje tak rozumiane zagadnienie prawne.

Przedstawione pytania w znacznej części nie są związane ze stanem faktycznym ustalonym w sprawie, a zatem odpowiedź na nie jest konieczna do rozstrzygnięcia sprawy. Zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., choć powinno być sformułowane jako abstrakcyjne pytanie prawne musi być jednak powiązane z ustalonym w sprawie stanem faktycznym, a odpowiedź na nie powinna przesądzać o prawidłowym rozstrzygnięciu sprawy. Tymczasem pytanie drugie opiera się na sprzecznym ze stanem faktycznym sprawy założeniu, że dziennikarz zachował przy zbieraniu i publikowaniu materiału prasowego szczególną staranność i rzetelność, podczas, gdy w sprawie ustalone zostało, iż takiej staranności nie zachował. Podobnie w pytaniu 3, jako założenie przyjęto nie wykazanie wystąpienia krzywdy lub związku przyczynowego między publikacją prasową a krzywdą, podczas gdy Sąd drugiej instancji ustalił, że powód doznał krzywdy w wyniku zaskarżonej publikacji prasowej. Pytanie czwarte natomiast nie jest zagadnieniem prawnym lecz pytaniem o sposób rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy.

Przede wszystkim jednak skarżący nie wskazali jakichkolwiek przepisów prawa, na tle których powstały zagadnienia, jak również nie przedstawili żadnych kontrowersji ani rozbieżnych ocen prawnych oraz sposobów ich rozwiązania. Nie podjęli także nawet próby wykazania, że zagadnienia są poważne oraz nowe, nie rozstrzygnięte jeszcze przez Sąd Najwyższy, co było tym bardziej konieczne, że kwestie w nich poruszone były już przedmiotem licznych wypowiedzi tego Sądu.

Pozwani nie wykazali też, że w sprawie występuje przesłanka przedsądu przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., bowiem nie przedstawili w tym zakresie żadnego uzasadnienia.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

I.n